

20.05.2026

Asia: 773/00.04.00/2026

Lausunnon laatija:

Lausuntopohja Keski-Suomen hva lausunnoksi Työllisyyspoliittisesta tuesta yhdistyksille ja säätiöille, VN/37864/2025, Työ- ja elinkeinoministeriö

Onko ehdotus uudesta tuesta ja sillä tuettavasta toiminnasta kannatettava?

Osittain

Keski-Suomen hyvinvointialue katsoo, että ehdotuksen tavoitteet pitkäaikaistyöttömien työllistymisedellytysten parantamisesta ovat kannatettavia. Esitys kuitenkin lisää palvelujärjestelmän hajautuneisuutta ja edellyttää merkittävää yhteensovittamista hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Yhteensovittamiseen ei ole osoitettu rahoitusta.

Näkemyksenne tuen tarkoituksesta ja tuettavan toiminnan kohderyhmästä?

Keski-Suomen hyvinvointialue arvioi tuen tarkoituksen perustelluksi, sillä pitkäaikaistyöttömien työllistymisen esteet edellyttävät usein yksilöllistä ja pitkäkestoista tukea, mitä nykyisellä palveluvalikoimalla ei pystytä täysin järjestämään. Kohderyhmä on kuitenkin heterogeeninen, ja merkittävä osa asiakaskohderyhmästä tarvitsee myös laajoja sosiaali- ja terveyspalveluja. Tämän vuoksi toiminnan yhteensovittaminen hyvinvointialueen palvelujen kanssa on keskeistä.

Näkemyksenne tuen kohdentamisesta yhdistyksille ja säätiöille (108 §)?

Keski-Suomen hyvinvointialue kannattaa tuen kohdentamista yhdistyksille ja säätiöille, koska kolmannella sektorilla on vahvaa osaamista heikossa työmarkkina-asemassa olevien kanssa työskentelystä. Samalla tulee kuitenkin varmistaa palvelun saavutettavuus maantieteellisesti laajoilla alueilla.

Näkemyksenne tuen hakijaa/saajaa koskevista edellytyksistä (109 §)?

Keski-Suomen hyvinvointialue katsoo, että tuen saajia koskevat edellytykset ovat perusteltuja ja tukevat toiminnan laatua ja luotettavuutta. Vähintään vuoden toimintaedellytys voi kuitenkin asettaa haasteita palvelun saatavuudelle ja rajoittaa uusien toimijoiden osallistumista, joten yhteistyöhankkeiden ja konsortiomallien mahdollistaminen on tärkeää.

Näkemyksenne tuettavan toiminnan rajoituksista (110 §)?

Keski-Suomen hyvinvointialue arvioi, että rajoitukset päällekkäisen palveluiden muodostumisen vuoksi ovat tarpeellisia. Kuitenkin rajanveto sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla oleviin palveluihin tulee täsmentää, jotta vältetään toimijoiden epäselvät vastuut ja siiloutuminen.

Näkemyksenne esityksessä kuvatussa tuettavasta toiminnasta? Onko tuettavaa toimintaa kuvattu riittävästi?

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa, että tuettavan toiminnan kuvaus on väljä, mikä antaa joustoa paikalliseen toteutukseen, mutta jättää avoimeksi ja epäselväksi toiminnan sisällön, laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin. Tältä osin tuettava toiminta ei välttämättä palvelisi parhaalla mahdollisella tavalla myöskään asiakkaiden ohjautumista palveluun oikein.

Miten täydentäisitte tuettavan toiminnan kuvauksia (voitte kertoa myös esimerkkejä)?

Toimintaa tulisi kuvata tarkemmin erityisesti palvelun tavoitteiden ja vaikuttavuuden seurannan osalta, suhteessa sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä asiakasohjauksen näkökulmasta.

Näkemyksenne tuen määrää ja kestoja koskevista ehdotuksista (111 §)?

Keski-Suomen hyvinvointialue arvioi, että tuen enimmäistaso (100 %) ja enintään kolmen vuoden kesto ovat perusteltuja toiminnan kehittämisen ja suunnitelmallisuuden näkökulmasta. Pitkäjänteisyyden varmistamiseksi on kuitenkin tärkeää, että rahoitus on ennakoitavaa ja jatkuvuus turvataan onnistuneiden toimintamallien osalta.

Näkemyksenne työttömyysturvaa koskevista ehdotuksista?

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa toiminnan velvoittavuuden työttömyysturvan näkökulmasta ymmärrettäväksi, jotta työllisyyttä voidaan edistää, mutta siihen liittyy riski, että asiakkaat osallistuvat palveluun ilman riittävää työ- ja toimintakykyä. Tämän vuoksi on tärkeää varmistaa, että palveluun ohjautuminen perustuu riittävään monialaiseen arvioon ja että asiakkailla on tosiasialliset edellytykset osallistua toimintaan.

Näkemyksenne esitysluonnoksessa olevista vaikutusarvioista?

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa, että vaikutusarviot tunnistavat keskeiset vaikutukset, mutta hyvinvointialueiden näkökulmasta arviointi jää osin puutteelliseksi. Erityisesti tulisi tarkentaa esityksen vaikutuksia sosiaali- ja terveystalouden kysyntään, monialaisen yhteistyön resurssitarpeisiin ja asiakasohjauksen kuormitukseen. On todennäköistä, että uudistus lisäisi hyvinvointialueiden koordinaatio- ja palveluohjausresurssien tarvetta.

Mitä muuta haluatte lausua esityksestä?

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa, että erityistä huomiota tulee kiinnittää palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuuteen sekä toimijoiden vastuiden selkeyteen. Hyvinvointialueiden näkökulmasta on tärkeää, että uudistuksen toimeenpanossa varmistetaan riittävät resurssit monialaiseen työhön ja ehkäistään palvelujärjestelmän pirstaloituminen. Keski-Suomen hyvinvointialue edelleen korostaa yhteisten asiakkuuksien oikea-aikaista ja -paikkaista ohjautumista siten, että työllistymisen tuen prosessista muodostuu yksinkertainen ja selkeä kokonaisuus kaikille toimijoille ja työllisyyttä saadaan edistettyä. Tämä vaatii tiivistä yhteistyötä työvoimaviranomaisten, hyvinvointialueiden ja kolmannen sektorin välillä.